

Шормо эл, порымлык да гым веер!

27-ше (3311) №,
2017 ий 1 июль,
шуматкече.

ЯМДЕ-ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

ВАНТУЛАЕВЫН фотожо.

КУГУ-КОЛЖО ЛОГАЛЕШ – КУМЫЛ КАВАШ НӨЛТАЛТЕШ

Коля,
Кирилл, Костя Көр-
демучашыш колым кучаш
каеныт. Коло кандаш колым
кученыт! Кумытынат жуане-
ныт. Кастене кудыштышт
колым кочкыныт.
Соня ЧЕМЕКОВА.
Советский, Орша.

Да, йоча-влак, тений кенжеж шокшыжым йөршын
ынеж пөлекле, коеш. Туге гынат, кечеш могырым кў-
таш, йўштылаш ок лий манын ойгырен ида иле. Кенжежым
чонлан келшыше сомылым пеш вашке муаш лиеш. Теве Пошкырт
кундем Караидель район Шопкер ял рвезе-влак колым кучаш коштыт.
Пиалешышт мўндыркат кайыман огыл - Атнаш корем пўяшт воктенак. Сандене теве изи
Онарат аважын кугу калошыжым чыкалтен толын. Колызо-влаклан командир - Костя.
Тудо рвезе-влакым шке опытшо дене палдара. «Колызо кугу чытышан лийшаш, тунам
гына колым шуко кучен кертат», - ойла тудо.

А.ЭМАНОВА.

Ушештарена:
«Ямде лий» газет-
лан почтышто
кажне тылзын 15-
ше кечыже марте
возалташ лиеш!
Газет вес тылзе
гыч толаш
тўналеш.
Индекс: П4696.

Электрон подпискы-
лан 89093687726
номерышке (Билайн)
150 тенгем пышты-
за. Вара

emanova.anf@mail.ru

адресышке серы-
шым колтыза. Тушто
фамилийдам, лўмдам
да электрон адрес-
дам ончыктыза.

«Ямде лий» газет-
лан возалтше-влак
коклаште эрта-
ралтше лотерей
модышнам 15
июлышто иктеш-
лена. Кө «Ямде
лийлан» подпи-
ским ыштен, чыла-
лан кугу тау!

«Ямде
лийлан»
возалт!

Увер
выр-
выр

Тау, «Ямде лий»!

Латик ий ончыч «Ямде лий» газетын ик номерыштыже Татарстан кундем Агрыз район Кӧлегеш ялыште илыше ӱдырын адресше шинчамлан пернен. Мый серышым возен колтенам, шукат эртен огыл – вашмут толын. Тыге Вика Шуматова дене палыме лийынам. Икте-весылан кужу жап серышым возкаленна, фотокартычкынам вашла колтенам. Школым, университетым тунем пытаренна, ешым погенна гынат, кылым кученна. Иктаж гана вашлияш чон шонен, но нигузе йӧным муын огынал. Тений Йошкар-Олаште эртаралтше «Пеледыш пайрем» мемнам ваш ыштен! Шӱм-чонышто улшо куаным мут дене возашыжат огеш лий. Икымше гана шинчаваш ужын мутланымаш поро шижмашым коден.

Пеш кугу тау тыланда, «Ямде лий» газетын пашаенже-влак. Умбажыжат газет чыланаштым куандарыже, йолташым муаш полшыжо.

Газетын ончычсо юнкоржо
Алёна ЯШМЕТОВА (СЕРГЕЕВА).

«Шарнымаш сорта»

М.СКОБЕЛЕВЫН фотожо.

21 июньышто Йошкар-Олаште Курымашлык тул воктене «Шарнымаш сорта» акций эртен. Акийышке 3,5 түжем утла ег ушнен. 1418 кече да йӱд шуйнышо Кугу Отечественный сарым шарнен, лач тынар сортам чӱктеныт. Ме, изижат-кугужат, Совет элнам фашист кашак деч утарыше кугезе коча-кована-влаклан вуйнам савена да курымеш шарнена.

Акций

Шуматова дене палыме лийынам. Икте-весылан кужу жап серышым возкаленна, фотокартычкынам вашла колтенам. Школым, университетым тунем пытаренна, ешым погенна гынат, кылым кученна. Иктаж гана вашлияш чон шонен, но нигузе йӧным муын огынал. Тений Йошкар-Олаште эртаралтше «Пеледыш пайрем» мемнам ваш ыштен! Шӱм-чонышто улшо куаным мут дене возашыжат огеш лий. Икымше гана шинчаваш ужын мутланымаш поро шижмашым коден.

Кенежым вученам

Кенежым пайдалын эртарынем. Изам-енгам-влак дек Йошкар-Олаш, родо-тукымем дек Приволжскийыш, Яльчикыш унала миен толаш шонем. Чыла верижат у йолташ-влакым мунем. Эше парентгым урыман, шӱкшудым кӱрман, шудым ыштыман.

Андрей НИКИФОРОВ. Волжский, Кугу Корамас.

«Лесовичок» лагерь

Лагерыште латвич йоча канен.

Сылне кенеж каникул тӱналмеке, школыштына «Лесовичок» каныме лагерь пашам ыштен. Мемнан дене пырля лагерь начальник З.Е.Иванова да воспитатель В.Н.Аскерова лийыныт. Лагерыште

Медведево тӱрлӧ онгай мероприятий-влак гимназий пелен «Кече» эртенят. Тыгак Чашкайл клуб лӱман лагерь пашам ыштен. вуйлатыше Н.Н.Богданован Тушто мыят каненам да таза-мероприятийже-влак, лыкем шуаренам. Кажне кечын Сердыж ВДПО гыч лагерь шке пашажым зарядке гыч пожарник-влак дене тӱналын, яндар южышто модынна, вашлиймаш лагерь спорт тагасымаш эртен. Кружокышто мый кагаз гыч мотор пеледышым ышташ тунемынам. Тӱрлӧ вере экскурсий дене коштынна. Мыланем пеш келшен. Весканат лагерыш каем.

Арина ХРИПУНОВА. Медведево район.

Николай ИВАНОВ. Шернур, Летник.

Историйым шергалына

Руш адмирал Павел Степанович Нахимовлан – 215 ий. Тудо 1802 ий 5 июлышто Смоленск губернийысе Вяземский уездын Городок селаштыже шочын. 1952 ийыште Шем теныз кӱшыл военно-морской училищылан лӱмжым пуымо. 1992 ий 5 июлышто Смоленск областыштыже бюстым, 2012 ий 5 июлышто Санкт-Петербург олаште памятником почмо.

Самырык сүретче

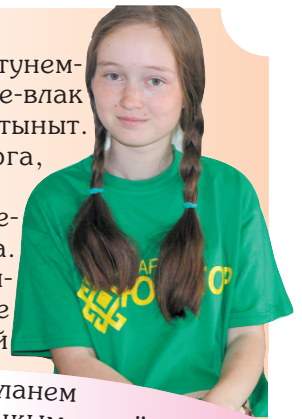
Шернур посёлкысо 2-шо номеран школын тунемшыже Катя Рыбакован (**снимкыште**) сүретше-влак «Ямде лий» газетыште икмыняр гана савыкталтыныт. Мастарлыкшым түрлө конкурсышто терга, сенышышкат лектеш.

Катя яра жапшым сылнымутлан пөлекла: почеламутым лудеш да шке гыч возкалаш тырша. Пашаже-влак газет ден журналыште савыкталтыт. Почеламутым сылнын лудмо конкурслаште мастарлыкшым терга. «Мый ончыкыжым марий артистке лийнем.

Шонымашем шукталтеш гын, моткоч пиалан лиям!» – оила Катя.

Л.ГРИГОРЬЕВА.
Авторын фотожо.

«Мыланем пүртүсым, янлыкым сүретлаш келша, – палдара Катя. – Муся пырысем мыняр гана сүретлем, кажне гана түрлө сынан «шочеш». Очыни, тиде айдемын кумылжо да янлыкын койшыж дене кылдалтын».

Мый Айнура ПАВЛОВА улам. Звенигово район Нуктуж ялыште илем. Кушташ пеш йöратем. Но эн чотшо мыланем фотографировавлалташ келша.

Уста егын тунемшыжат – мастер

М.СКОБЕЛЕВЫН фотожо.

У Торъял кыдалаш школысо рвезе-влакын эн йöратыме урокышт – технологий. Тиде предметым кугу опытан туныктышо Александр Анатольевич Мачульский (**снимкыште**) вüда. Рвезе-влак пу, күртнö дене пашам ышташ тунемыт, электротехнике дене палыме лийыт.

– Тунемме ий мучашыште йоча-влак проект пашам шуктат, – каласкала туныктышо. – Мутлан, 5-ше классыште тунемше-влаклан «Карандашница» теме пуалтеш. Кажне рвезе шкаланже келшыше форманым ышта, шке семынже сöрастара. Тыге идалык мучко налме шинчымаш ончыкталтеш.

А.А.Мачульскийын тунемшыже-влакын пашашт «Дом моей мечты», «Древесина – материал на все времена» республикысе тагасымашлаште кажне гана күкшын аклалтыт. Максим Леухин, технологий дене республикысе олимпиадыште сенышыш лекмекеже, Всероссийский олимпиадыште тагасен. «Школышто налме шинчымаш – кажне йочалан илышыштыже кугу полыш», – иктешлыш Александр Анатольевич.

Л.НИКОЛАЕВА.

Вийым пуа

Мыланем калык муро келша. Колыштмеке, могыремлан копыж-ж-ж лийынкая. Моткоч сылне мурсем! Муро гоч калык кумылжым почеш. Южо мурыжо тунар чонышко логалеш, шинчавүд шкеак толеш. Мурат мут семынак айдемылан куатле вийым пуа.

Мария АНДРЕЕВА.
Морко, Коркатово.

Мо айдемын үмыр йолташыжлан шотлалтеш:
а) романс,
б) муро,
в) опер?

Кажне семүзгарын мужыржым му.

Луй модмо вер

2020 ИЙ

МАРИЙ ЭЛЛАН - 100 ИЙ

Кушеч тўналеш шочмо мланде? Тиде йодышлан шукынжо, очыни, вашештат: «Тиде - ялем, олам, шочмо-кушмо вершөрём». Кугурак ийготан деч йодат гын, нуно каласат: «Шочмо кундем - кугезе мланде». Тений индешымше гана эртаралтше Марий самырыктукуым слётым арам огыл тыге лўмденыт.

Марий Онъыжан оналмашыже, Мер Кагашыште самырык-влак дене паша верч вуйын шогышо Игорь ЭШТУКОВ мыйын йодышемлан тыге вашештыш:

Кугезе мландым моктена

- Тений слёт 4 гыч 10 июль марте Килемар район Арде селаште эртаралтеш. Тушко 70 участникым вучена. Шочмо Марий Эл гыч веле огыл, тыгак Пошкырт, Татарстан Республикала, Одо кундем, Угарман ден Свердловск областьла, Москва да Санкт-Петербург олала гыч калыкнан историйжым, йылмыжым, кугезына-влакым аклыше да пагалыше марий шўлышан самырык ег-влакым вучена.

- Слётшты те могай пашам ышташ тўналыда?

- Программе почеш этно-туризм, территорий брендинг, предпринимательстве дене занятий-влак палемдалтын. Проектым возаш туныктена - тиде эреак кўлешан. Тыгак экскурсий-влак, спорт да культпрограммыла вучат.

- Кажне слётын ойыртегалтше мероприятийже лийшаш. Тений тудо могай?

- Эн тўн мероприятийлан тений «Кугезе мланде» регион-влак кокласе фольклор да этнографий пайремым шотлаш лиеш. Слётын участникше-влак тушто уна веле огыл, а волонтер семын пашам ышташ тўналыт. Йоча пайремым ямдылаш да эртараш полшат.

СПРАВКЕ:

Брендинг территории - процесс создания и поддержания бренда посредством рекламы, PR мероприятий и других форм продвижения территории родного края.

- А вет тыйын шочмо-кушмо верет - Курыкмари район. Туштыжо шке мландым йоратыме шотышто могай паша ышталтеш?

- Чынак, шочмо мланде шке дека эре шупшеш.

Самырык-влак коклаште шочмо йылмым, кундем-мым аралыме шотышто шуко паша ышталтеш. Тений нылымше гана мемнан дене «Кравец» лўман слёт эрташ тўналеш.

- Радамлен пу.

- Слёт 17 гыч 22 июль марте Курыкмари район Микрак школ пелен эртаралтеш. Тыште Марий Элысе тўрлө район, тыгак вес кундемла гыч 15 гыч 20 ий марте самырык ўдыр-рвезе-влак канаш, тунемаш да пашам ышташ тўналыт. Программе почеш тўрлө мастер-класс, тренинг-влак эртаралтыт. Тений - Экологий идалык, сандене шочмо вернам сьлнештараш манын, ял йыр пушенте-влакым шындаш тўналына.

СПРАВКЕ:

Кравец - курык-мари калык кочкыш. Шыл да шўраш дене ыштат.

- Вес районлаште самырык-влаклан могай форум-влак эртат?

- 24 июньшто Провой кундем Кужмара школ пелен Звенигово район мари самырыктукумын икымше Форумжо эртен.

Тудын цельже: Провой кундем-ысе самырык-влак коклаште активым погаш, тўрлө социал инициативе дене проектым возымаште полишым пуаш. Паша тыгай направлений дене эртен: «Эко-культура», «ЗОЖ», «Марий калыкын культурижо, йўлаже».

Н. СЕМЕНОВА мутланен.

Сьлне ялем

Кугывай - тыге лўмдат мыйын шочмо ялем. Тудо кумда олыкышто верланен, ялыште шўдө утла сурт уло. Ялна 387 ий ончыч шочын манын, кугыен-влак ойлат. Клуб, медпункт, школ, кевыт, «Старт» лагерь - чылажат калыклан ышталтын. Ял калык пашам йоратыше, икте-весылан полшаш ямде. Шочмо ялем ятыр лўмлө еным ончен куштен. Сьлне ялышкем чыладам унала ўжам!

Элина КАМАЕВА.

Пошкырт кундем, Мишкан район.

Шинчалан ер

Пүртүс памятник

деч 4 менге өрдыжтө верланен. Ерысе вүд Кокла Юл кундемыште эн шинчаланлан шотлалтеш. Сандене эмлыше минерал вүд семын кучылташ лиеш. Ер йырым-йыр Йошкар книгаш пуртымо шуэн вашлиялтше шым түрлө кушкыл, понго, лишайник кушкыт, 11 түрлө янлык ила. Нуным лач тыштак веле вашлияш лиеш. Вүд пундаш йошкын дене темше, сандене вүдшө вошткойшо огыл, күрен түсан, сероводород дене үпшалтеш. Ер йыр куп да йүлем верланеныт. Аралыме зоньшто лышташан да иман пушенган чодыра кушкеш.

Марий Эл Вуйлатышын пашажым жаплан шу к т ы ш о А.А.Евстифеевын указше почеш, Солёный ер пүртүс памятник йыр аралыме зоным ыштыме. Тудо 21 гектар кумдыкым айла. Солёный ер Медведево районысо Старожильск посёлко

Шыргыжал

Ер воктене верланен Шүргысола лүман ялем. Йырым-йыр мый ончалам, Пүртүслан шыргыжам. Яндар памаш дек миём, Тудым пешак йөрәтем, Йүштө вүдшым подылам, Ешаралтеш вий мылам.

Марина ПОТЕХИНА.

Овдасолаште мый илем. Ялемым чотак йөрәтем. Ялым түзаташ полшем, Моторлыкшым аралем: Шошым пакчам ямдылем, Сылне пеледышым шындем. Шыжым

лышташым корандем, Телым лумым эрыктем.

Кирилл ЯТМАНОВ.
Морко район.

Марий Эл Республикын 100 ияш лүмгечыжлан пөлеклалтше эн сай логотип конкурс иктешлалтын. Сүретче Сергей Таныгинын пашаже сенышыш лектын. Логотипын рүдыжлан йүштылшө кайыкын образше шотлалтеш. Пыжашыште шинчыше кайык тыныс-

лыкым арала. Пыжаш – тиде Шочмо эл. Ты знакым түрлө түс ешарен сораствара.

Сенышыш лекше логотип официальный символлан шотлалтеш. Тудым юбилейлан пөлеклалтше кажне мероприятийыште кучылташ тўналына.

Физкультминутка

Мардеж

талышнен пуа.

Лўнгалтеш чодыра, уа.

Мардеж эркын, эркын, эркын.

Мый улам

чодыраште шкетын.

Чарне лўшкымым, колат,

Молан талышнен толат?

Лўнгалтеш чодыра, уа.

Мардеж шыматен пуа.

Н.Д.ИЛЬИНА, туныктышо.
Волжский, Карай.

1. Чодыра оза. 2. Ший гай вүдан ... 3. Чодырасе санитар. 4. Пушенге эмлызе. 5. Вүдыштө илыше мотор кайык. 6. Тушто пўгыльмө шочеш. 7. Чодыра кочкыш. 8. Кугу тўкан янлык. 9. Чоя янлык. 10. Пушенге гыч пушенгыш тёрштылеш. 11. Кастене чонештылше кайык.

Андрей МАКСИМОВ.

Шернур, Марисола.

Данила ВАСИЛЬЕВ.

Морко, Шордүр.

Йошкар сер

Морко кундемысе Карман курыкым шуко калык пала, шонем. А Йошкар сер нерген, очыни, шагалже колын. Тудо Курыкйымал ял воктене верланен. Йошкар-Олашке кудалме годым қорнын пурла велешыже кодеш. Йошкар сер пүртүс памятниклан шотлалтеш. Тушто ятыр түрлө кайык ила. Шуэн вашлиялтше кушкыл, пеледыш-влак кушкыт. Южыштым Йошкар книгашке пуртымо.

Анна АЛЕКСАНДРОВА.

Морко район.

МАРИЙ ЭЛАН - 100 ИЙ 2020 ИЙ

Ик ялыште Салвика лўман ўдыр илен. Тудо аважан сурт сомылым ышташ полшен. Кенеж шумеке, нуно мўрым, энгыжым, модым да моло емыжым погеныт.

Икана, аваже пашаште улмо годым, Салвика ломбыгичкым погаш тарвана. Изи ведражым налын, чодыраш ошкылеш. Корнышто сылне пеледышым пога, мотор лывым поктылеш. Ломбым кычал мумеке, ломбыгичкым погаш тўналеш. Погапога, ямле мурым муралтен колта. Кенета кугу маска толын лектеш.

– Тиде чодыраште чыла емыж мыйын! Молан мыйын ломбыгичкым погет? – мўгыралта. Салвикам куршышко пуртен шында да

мўнгыжō ошкылеш.

Салвика - пеш чолга ўдыр. Тудо őрын ок шого, корно воктенысе пушенге укшым руалта да маскан куршыж гыч шолып гына тўрштен волен кодеш. Мўнгеш яра кид дене пўртылаш огыл манын, ведражым кычал куржеш. Кая-кая, вер йўршын палыдыме – корным йомдара. «Ау!» манын кычкыралнеже – маска пўртымō деч лўдеш. Мом ышташ? Куш каяш?

Пиалешыже сонарзе толын лектеш.

– Тый тыште мом ыштет? – йодеш тудо.

– Мый йомынам, – пелешта Салвика.

Сонарзе поро кумылан ли-йын. Тудо ўдырым чамана, ялышке конден кода да каласа:

«Чодырашке нигунамат шкетын, кугурак деч посна, ит кошт!»

Ксения ИРКАБАЕВА.

Пошкырт, Мишкан, Чорай.

Карме

Илен улмаш ик Карме. Тудо пеш чоя, койшан, моктанаш йўратыше да лывык лийын. Икана Мўкшым вашлийын да моктанаш тўналын:

– Эй, Мўкш, кечыгут ала-мом кычалат, ызгет, погет. Лектышетшым веле ом уж. Ончо, тебе мыйым: тый дечет писын чонештылам, ушан улам да эре шотым муам. Чонаным йыштак пўшкылам да мўшкырем темем. Тыйын семын шкемым ом индыре.

– Ит моктане, Карме. Лучо пўртыш пуро да ковайлан сомылкам ышташ полшо, – манеш Мўкш.

Карме пўртыш пурен гына шукта, кова тунамак тудым шўрдылаш, поктылаш тўналеш, да сурт гыч луктын колта. Карме пеш чот сыра. Тылеч вара айдеме тукумлан, чыла чонанлан ўчим ыштен ила. Но ўмыржō гына пеш кўчык.

Кристина АРХИПОВА.

Морко, Паймыр.

Шочмо калыкнан учёныйжо В.М.Васильев XX курым тўналтыште манын: «Марийын чатка, поро ойым каласымыже шуэш гын, тошто еñ мутшо уло, туштым тушталташ – туштыжо шуко, муралтен колта гын, мурьжо сылне деч сылне, йомакшым гын колыштынат от пытаре». Калык ойпогышто йомак кугу верым налын. «Йомак – ушлан, муро – шўмлан», – ойла калык.

Ксениан возымашкыже сўретым могай йомак гыч шынденна, палышда? Ала теат мастарлыкдам терген ончеда? Тугеже вучена тендан деч шке возымо йомакдам. Сўретымат колтеда гын, пеш сай.

Кок йолташ

Иленыт улмаш ик озаватын каза ден шорыкшо, пырля кўтўш коштыныт. Каза озаватылан тамле шўрым пуэн, а шорык – пушкыдо ош межым.

Каза икана кўтў гыч кочо шўрым конден, а шорыкын межышкыже коршанге пижедыл пытен. Озавате нуным пеш вурсен. Каза ден шорыкым вўташке петырен да пукшен огыл.

Вольык кок кече кочде-йўде шоген. Озаватын кочкашыжат, чияшыжат пытен. Тудо каза ден шорыкшын кўлешыштым умылен да вўта гыч луктын. Олыкыш колтен, ужар шудым пукшен да яндар вўдым йўктен. Каза ден шорык пеш нелеш налыныт улмаш гынат, озаштым чаманеныт, шўрым, межым пуаш тўналыныт. Калыкыштат ойлат: «Кумыл волымым вашке мондо, тыйым поро пашам ыштымылан пагалат».

Катя ФОМИНА.

Марий Турек, Сардаял.

Кружокна куандара

«Марий сылнымут сад-вечыште» кружокна тенийтыр сенгымашке шуын. Возымо почеламутна, ойлы-машна, заметкына, синквейна-влак түрлө газетыште савыкталтыт. Тиде кумылнам савыра. «Кугезе вож» районысо конкурсышто марий калык модыш йўлам модын ончыктышна, кокымшо верым нална. «А.С.Пушкинын произведенийже почеш шындыме инсценировка» районысо конкурсышто мастарлыкнам тергышна.

Клавдия ИГНАТЬЕВА,
кружокын старостыже.
Морко, Шўргыял.

Палаш огай

Полдыш шым-шўдö ий ожно «шочын». Эн ондак ўдырамаш-влаклан полдыш келшен огыл, булавкым кучылтыныт. Пöръян-влак, мөнгешла, вургемышкышт пеш шуко полдышым ургеныт. Полдышым ончен, айдемын поян але нужна улмыжо палдырнен. Ший да шöртнö полдышым поян-влак ургеныт. Тыглай ен-влакын пу да янда полдыш лийын.

Күтүштö

Ик кечын качай дене изолыкыш шорыкым күташ кайышна. Ял деч тораште огыл верланышна: йырымваш шудо пеш шуко. Пүртүсыштö илыш шолеш: кайык-влак мурат, лыве-влак чонештылыт, мўкш-влак ызгат. Игече пеш сыльне. Шорык-влак кочкыч, вўдым йўыч, вара малаш возыч. Мый öрдыж гыч кечыгут нунын койышыштым эскерышым. Айдеме гай улыт улмаш: иктышт осал, весышт поро кумылан.

Катя СЕМЕНОВА.
Татарстан, Агрыз, Буймо.

«Нер, пырдыж, күвар»

Айста модына

Вўдышö: Тўткылыкым тергена. Тиде мо (нерым ончыкта)? Чын, **нер**. А тиде? **Пырдыж**. А ўлнö мо тиде? **Кўвар**. Мый нине кум мутым каласем, те ончыктеда. Тўткö лийза. Мый йонылыш ончыктен кертам. Эн тўткылан - пöлек.

Калык пале

Юль кўдырчан йўрлан поян.
Юль шуко малаш огеш пу.

Сўретым чиялте.

Нечке пыл

Пыл лапчык - ўчызö йоча: Ош кечым петыраш тöча. Тудлан пеш шыдешкен мардеж, Кожер ўмбак поктен куржеш, Коклан совен-совен колта, Пүртүсым йўкшö сургыкта. А пыл нигуш пураш öреш, Ялна ўмбаке лупшалтеш, Шыдешт, икверыште пöрдеш, Йочалак мўгырен шортеш. Чўчалте шинчавўдшö дўр-р-р, Ленеж гыч шавымыла йўр.
Николай ЗОЛОТАРЁВ.
Кужэнер, Уштымбал.

Түткылыкет терге. Квадратласе сүрет-влакым кугу сүретыште му.

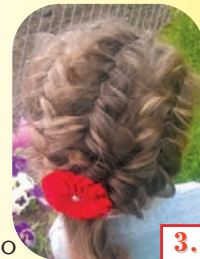
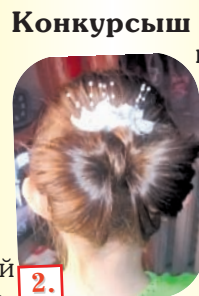
Тушто

Тудо ўлыч чонешта –
Йўр толшашым шижтара.
Кайык кўшкыла кўза –
Йўр тораште, палыза.

Вика АНТРОПОВА.
Кужэгер, Йўледўр.

Конкурс Мыйын причёскем эн мотор!

1. Советский район Кукмарий гыч Оля КОШКИНА (1 фото) ден Шернур посёлкысо 2-шо №-ан школын тунемшыже Ангелина ЯКОВЛЕВА (2 фото), Марий Турек район Лоп ял гыч Ульяна ФЁДОРОВА (3 фото).
Конкурсым 15 июльшто иктешлена.
Сенгышылан - Т.Евсеев лўмеш
Национальный тоштерыш билет.

1. Возымаш, письменностын синонимже? **2.** «Марий йылме» книган авторжо. **3.** Марий йылмызе.
4. Калыкмут: «... пыта, калыкат йомеш». **5.** Предложений мутын синонимже. **6.** Марий калыкын ойпогыжо. **7.** Марла возымаш могай курымшто шочын? **8.** Йылме ден литературым шымлыше специалист. **9.** Ик эн тале марий просветитель. **10.** Икымше марий грамматикын ачаже.
Алёна ВАСИЛЬЕВА.
Марко, Эгерсола.

1				Ш		
				О		
				Ч		
				М		
				О		
				Й		
				Ы		
				Л		
				М		
				Е		

Лу ойртемем му.

Индекс: Марий Элыште, Пошкырт ден Татарстан кундемлаште - П4696.
Тираж 1000 экз. Заказ 1275.
Формат - А-4-8.
Директор-тўн редактор Л.В.СЕМЕНОВА.

E-mail: yamde_lii@mari-el.ru,
yamde_lii@mail.ru
Сайтын адресше: yamde-lii.ru,
Тел. 45-25-49(факс);
45-22-82.

выктыме. Типографийын

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК:
Марий Эл Республикасе культур, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве, «Ям-де лий» газет» кугыжаныш унитарный казенный предприятий.

Газетым редакцийште погымо да верстатлыме, «СТРИНГ» ИПФ ООО-што ямде оригинал-макет гыч са- адресше: 424006, Йошкар-Ола, Строитель урем, 95.

Газетым Массовый коммуникаций сферыште да культур наследийым аралымаште законодательством шуктен шогым эскерше Федеральный службыв Приволжский федеральный округысо управленийыште регистрироватлыме.
Номер – ПИ №ФС 18-1999,
2005 ий 10 февральыште пуымо.

0+

Печатыш пуымо жап – 14-00,
фактически – 13-00.
Ак – кутырен келшыме почеш.

Авторын да редакцийын шонмашышт түрлө лийын кертыт. Серыш-влак мөнгеш огыт коллат.

Редакцийн да издательын адресше: 424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалыкше урем, 20.